

Бир оят тафсири - 5

01:14 / 18.04.2017 4538

Аллоҳ таоло Қуръонда шундай деб марҳамат қилган:

نُوكْلِعْ لِإِلَهٌ مُّبِرْضٌ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يَمْوِلُ
وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُورٌ

“Ушбу мисолларни Биз одамлар (ибрат олишлари) учун айтurmиз. (Лекин) уларни фақат олимларгина анлагайлар” (Анкабут, 43).

Ким Аллоҳ таолодан бир масални, насиҳатни эшитиб, кейин уни англамаса, у ҳақида ақлинни ишга солмаса, у олим эмас. Шунинг учун чивинни кичик санаб, у зарбулмасал қилиб келтиришга арзимайди, деган даъво билан Аллоҳ таолонинг **“Аллоҳ чивин, балки ундан ҳам “юқори” нарсалар ҳақида зарбулмасал айтишдан уялмайди”** ояти (Бақара, 26)га эътиroz билдирувчи кимсалар олим ҳисобланмайдилар.

Биз уларга айтамизки, сизлар ақлли эмассизлар, бу зарбулмасалнинг нозик жиҳатларини билмайсизлар.

Сизлар **“Эй, инсонлар! (Сизларга) зарбулмасал қилинди. Бас, унга қулоқ тутиңгиз! Аниқки, сизлар Аллоҳни қўйиб, сифинаётган нарсаларингизнинг барчаси бирлашганда ҳам, бир пашшани яратадолмаслар”** оятини ўқинглар! Ушбу оятнинг давоми бўлган **“Агар пашша улардан бирор нарсани тортиб олса, уни ундан айириб ололмаслар...”**ни ўқинглар!

Яратиш масаласини қўйиб тур! Ҳаётимиизда кўп содир бўладиган нарсага эътиборингни қарат! Агар бир пашша таомингга тушса ва ўша таомдан озгина олса, еса, ичса, сен, ҳар қанча куч-куватли бўлсанг ҳам, ўша олган нарсасини ундан қайтариб олишга кучинг етадими?!

Демак, пашша сизлар гумон қилганингиздек, кичик, арзимас нарса эмас экан! Балки, ундан-да кичикроқ бўлган микроб, бактериялар ва бошқа инсон кўзи билан бевосита кўролмайдиган нарсалар ҳам Аллоҳнинг яратган нарсалари бўлиб, уларда Унинг қудратига далолат қиласидиган кўплаб сирлар бордир.

Юқоридаги оятни яна кўриб чиқсак: **“Аллоҳ чивин, балки ундан ҳам “юқори” нарсалар ҳақида зарбулмасал айтишдан уялмайди”**

(Бақара, 26).

Яъни, ундан ҳам кичик нарсалар ҳақида зарбулмасал айтишдан уялмайди.

Чивин ҳақида ўйлаб кўришинг мумкин. Унинг ҳажми пашшанинг ҳажмидан кичикроқ. Чивинда ғилоф ичидан чиқариб, қонни сўрадиган нозик хартум (тумшуқ, игна) борлигига нима дейсан?! Сен баданингдан ўша миқдордаги қонни қийинчилик билан, оғриқ билан олиб турган бир пайтда чивин бу ишни осонлик билан бажараётганига нима дейсан?!

Кўзинг билан бевосита кўролмайдиган микроб бирор жисмга кириб, уни касалланишига сабаб бўлишига нима дейсан?! Бу касаллик ўша кимсани ўлимга олиб бориши ҳам мумкин.

Демак, сенинг наздингда арзимас, ҳақир, кичик бўлиб кўринган бу махлуқотларда ибратлар ва Аллоҳнинг борлигига, бирлигига, қудратига далолат қиласидиган белгилар, аломатлар бор экан. Лекин бу ибратларни, аломатларни фақатгина олимлар англай оладилар.

Бу махлуқотлардаги белгилар ва сирларни кўпинча Аллоҳга иймон келтирганлар кашф қилмоқдалар. Уларнинг орасида бу кашфиётлардан кейин ақлини ишлатиб, иймон келтирганлари ҳам бор. Мазкур кашфиётдан кейин Аллоҳга дарҳол иймон келтириши керак бўлгани ҳолда, ақлини ишлатмай, иймон келтиrmай, ўзининг куфрида санғиб юрганлар ҳам бор.

Асарда шундай гап келган: “Ҳақиқий олим – уни яратган Зотни ва нима учун яратганини биладиган кишиидир”.

**Шайх Муҳаммад Мутаваллий Шаъровий раҳимаҳуллоҳнинг
тафсиридан Нозимжон Ҳошимжон таржимаси**